

مجله دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران (دوره ۴۷) شماره (۱۰۲) تهران (۱۳۷۱)

گزارشی در باره وجود هارترتیاگالیناروم (*Hartertia gallinarum*)

در ماکیان بومی استان فارس

دکتر علی اسلامی* دکتر حشمت مظفری نژاد**

تا کنون وجود هارترتیاگالیناروم (تیلر ۱۹۱۹) در طیور ایران گزارش نشده است. در روده‌های باریک ارسالی از شیراز از یکی از آنها تعدادی نماتود بزرگ شبیه اسکاریدیاگالی جدا گردید که پس از بررسی دقیق میکروسکوپی هارترتیا گالیناروم تشخیص داده شد. بنابراین وجود این انگل برای اولین بار از ماکیان بومی گزارش می‌گردد.

هارترتیاگالیناروم از نظر محل زندگی و اندازه ظاهری شبیه اسکاریدیاگالی است و عملاً با توجه به وجود انگل در یکی از استانهای ایران آلودگی با هارترتیاگالیناروم به عنوان آلودگی با اسکاریدیاگالی تلقی می‌شود. برای احتراز از این اشتباه، وجوه تشابه و اختلاف دو انگل در جدول شماره (۱) خلاصه شده است.

* گروه انگل شناسی دانشکده دامپزشکی دانشگاه تهران، تهران-ایران

** سازمان دامپزشکی کشور، تهران-ایران

جدول (۱) تشابه و اختلافات میان هارترتیاگالیناروم و اسکاریدیاگالی

موارد تشابه و اختلاف	هارترتیاگالیناروم	اسکاریدیاگالی
موقعیت در طبقه بندی	نماتودا، اسپیرورویدا	نماتودا، اسکاریدیدا
محل	روده کوچک	روده کوچک
مشخصات کرم نر	طول ۲۸-۴۰ میلی متر، انتهای خلفی دارای باله دمی و ۴ زوج زائده قبل از کلواک و دو زوج بعد از کلواک اسپیکول ها کاملاً نامساوی اسپیکول چپ نوک تیز بطول ۲/۳ میلی متر و اسپیکول راست با انتهای گرد بطول ۳۰ میکرون	طول ۰-۷۶ میلی متر، انتهای خلفی دارای باله دمی باریک باده زوج زائده جنسی که ۳ زوج آن قبل از کلواک، ۵ زوج آن بعد از کلواک و نزدیک به آن و دو زوج دیگر بعد از کلواک و دورتر قرار گرفته اند. اسپیکول ها تقریباً مساوی بطول ۴ میلی متر
مشخصات کرم ماده	طول ۱۰۰-۶۰ میلی متر تخمها کوچک بسیار جداره نازک حاوی جنین به ابعاد ۳۰-۵۳ میکرون در ۲۴-۳۳ میکرون	طول ۱۱۶-۷۲ میلی متر تخمها با جداره کلفت، حاوی یک سلول جنینی به ابعاد ۷۵-۸۰ میکرون در ۴۵-۵۰ میکرون
سیر تکاملی	غیر مستقیم	مستقیم
میزان واسط	موریانه: <i>Macrohodothermes</i> <i>Mossambicus transvaplensis</i>	ندارد
پراکنندگی جغرافیایی	در اروپا، آسیا، آفریقا وجود دارد. در آمریکا واقعیانه دیده نشده است.	از تمام کشورهای دنیا گزارش شده است.

بیماریزائی انگل با میزان آلودگی بستگی دارد. در آلودگی شدید، لاغری، ضعف و اسهال دیده می شود (۱) در حالی که در آلودگی با شدت کمتر هم کاهش وزن و تخمگذاری وجود دارد (۲). درمان آن مانند اسکاریدیاگالی است (۳).

References

- 1- Levine, N.D. (1968) Nematode parasites of Domestic Animals and of Man. 430 Burgess publishing company Minneapolis
- 2- Soulsby, E.J.L. (1982) Helminths, Arthropods and protozoa of Domesticated Animals 288. Bailliere Tindall, London.
- 3- Urquhart, G.M., Armour, J., Duncan, J.L; Dunn, A.N., and Jennings, F.W. (1987) Veterinary parasitology, 83 Longman scientific & Technical, Great Britain.

The occurrence of *Hartertia gallinarum*
in the indigenous chicken of
southern part of Iran

Eslami, A.^{*}

Mozaffari, H.^{**}

Hartertia gallinarum was collected from the small intestine of an indigenous chicken of Fars province, and is reported for the first time from Iran. Because of macroscopic similarities between the morphology of this nematode and that of *Ascaridia galli*, another small intestine nematode, it is much probable that poultry practitioners take one of these two species for the other. To prevent this in the present short note, in addition to the microscopic differences in the morphology of these two species, their life cycle, pathogenecity, and treatment were compared and discussed.

* Department of parasitology, Faculty of Veterinary Medicine, Tehran, University, Tehran, IRAN.

**Veterinary Organization, Tehran, IRAN